

Warszawa 24.02.2022 r.

Prof. Tomasz Milanowski

Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie

Wydział Malarstwa

Recenzja

Recenzja napisana na zlecenie Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, w związku z wszczętym dnia 11 sierpnia 2021 r. postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr Annie Dominice Waligórskiej w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki. Zgodnie z decyzją Rady Doskonałości Naukowej, która działając na podstawie art. 221 ust.4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478) dokonała wyznaczenia części składu komisji habilitacyjnej i powierzyła mi funkcję recenzenta w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Dane habilitantki

Anna Dominika Waligórska urodziła się [REDAKTOWANE] w Bydgoszczy. Jest absolwentką Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych im. Leona Wyczółkowskiego w rodzinnym mieście, które ukończyła w 1999 r. Studiowała malarstwo na Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku w latach 2000-2005. Dyplom z malarstwa zrealizowała pod kierunkiem prof. Macieja Świeszewskiego, aneks z witrażu i malarstwa ściennego pod kierunkiem prof. Andrzeja Dyakowskiego. Od października 2007 r. jest zatrudniona na stanowisku asystenta w Pracowni Malarstwa Ściennego i Witrażu. W październiku 2017 r. została także zatrudniona na stanowisku adiunkta w IV Pracowni Malarstwa, prowadzonej przez prof. Macieja Świeszewskiego. W roku 2013 r. uzyskała stopień doktora sztuki. Promotorem rozprawy doktorskiej „Środki symetrii” był dr hab. Jacek Kornacki.

Dr Anna Dominika Waligórska jest artystką wszechstronnie aktywną twórczo. Zajmuje się malarstwem sztalugowym, ściennym, witrażem, projektowaniem oraz ilustracją. Jest autorką

14 wystaw indywidualnych, upublicznionych między innymi w Muzeum Narodowym w Gdańsku, Museo di Opera Guido Calori w San Gemini we Włoszech, Otwartej Pracowni w Krakowie, Galerii Likovni Salon w Nowym Sadzie w Serbii czy Galerii Szczecińskiej. Jej działalność wystawiennicza ma zasięg międzynarodowy. Oprócz pokazów indywidualnych wzięła udział w 60 ekspozycjach zbiorowych w prestiżowych galeriach i muzeach, takich jak: Galeria El w Elblągu, Galeria Narodowa i Muzeum Rzeźby im. J. G. Pinsela we Lwowie, Muzeum Narodowe w Gdańsku, Galeria Szyb Wilson w Katowicach, Państwowa Galeria Sztuki w Sopocie, Galeria DAP ZPAP w Warszawie i wielu innych, zarówno w kraju, jak i za granicą. Prace habilitantki znajdują się w kolekcjach publicznych w Muzeum Narodowym w Gdańsku, w Państwowej Galerii Sztuki w Sopocie, Fundacji Artystycznej Podróży Hestii, Muzeum Nahim Isaias w Guayaquil w Ekwadorze oraz kolekcjach prywatnych w Polsce i poza jej granicami.

Anna Dominika Waligórska jest stypendystką Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Prezydenta Miasta Bydgoszczy, dwukrotną laureatką nagrody Prezydenta Miasta Gdańska, Fundacji im. Franciszki Eibisch oraz – co szczególnie warto podkreślić – stypendium Artystyczna Podróż Hestii (wraz z miesięcznym pobytem w Nowym Jorku).

Nie sposób nie zauważyć jej aktywności w przestrzeni publicznej Trójmiasta, w 2012 r. wygrała Międzynarodowy Konkurs Galerii Zewnętrznej Miasta Gdańska na stworzenie identyfikacji wizualnej Pomorskiej Kolei Metropolitalnej. Doceniana w macierzystej uczelni, otrzymała Nagrodę Rektora III stopnia w 2020 r. Należy podkreślić jej aktywny udział w kreowaniu przestrzeni publicznej. Poza wspomnianą identyfikacją kolei metropolitalnej jest także realizatorką sgraffita „Mapa Nieba Północnego wg. Jana Heweliusza” w Gdańsku. Wielokrotnie przechodząc obok tej realizacji byłam pod wrażeniem jakości jej wykonania i wprawnego wpisania się w przestrzeń miejską. To dla mnie ważne, że przygotowując niniejszą recenzję poznałem autorkę tego dzieła, które uważam za szczególnie udane. W roku 2018 habilitantka była członkinią zespołu badawczego rekonstruującego fresk „Niebo polskie” w auli dawnego Gimnazjum Polskiego w Gdańsku.

Ocena autoreferatu

Autoreferat dr. Anny Dominiki Waligórskiej jest prezentacją jej dorobku artystycznego i zawodowego oraz opisem projektów zgłaszanych jako dzieło habilitacyjne. Autorka opisuje

także pozostałe osiągnięcia artystyczne, poświęcając uwagę zwłaszcza tym zrealizowanym po uzyskaniu stopnia doktora w 2013 r. Jak zaznacza na wstępie, jej tekst nie jest esejem naukowym czy rozbudowaną próbą analizy teoretycznej. Jest przede wszystkim refleksją o koligacji malarstwa i literatury. Jako osiągnięcie artystyczne zgodnie z art. 219 ust.1 pkt. 2 lit. c ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) habilitantka zgłosiła cykle obrazów „Małe prozy/ Mapy krajobrazu” powstałe w latach 2016-2020 i prezentowane w galerii Bartok w Budapeszcie w 2016 r., muzeum Nahim Isaias w Guayaquil w Ekwadorze w 2018 r., galerii Nowy Warzywniak w Gdańsku w 2019 r. oraz w galerii Umelka w Bratysławie w 2020 r., a także cykl obrazów „Gry dziecięce” powstałych w latach 2018-2019 i prezentowanych w galerii Gdyńskiego Centrum Filmowego w Gdyni w 2019 r. To właśnie te dwa projekty, prezentowane w Polsce, Słowacji i Ekwadorze zgłoszone jako osiągnięcie artystyczne dr. Anny Dominiki Waligórskiej, są punktem wyjścia do rozważań habilitantki. Rozważań, które oceniam wysoko ze względu na ich naturalność i szczerść. Autorka, zgodnie z tym co zaznaczyła na wstępie, nie ma pretensji do naukowych analiz czy sztucznego teoretyzowania. Eksplicjuje przyjętą przez siebie postawę artystyczną i objaśnia przyjmowane strategie projektu „Małe prozy/ Mapy krajobrazu”:

Podróż, nie tylko jako realny, fizyczny ruch w przestrzeni, lecz również jako wstąpienie w głąb, to inspirujący motyw, pożywka dla wyobraźni i koło zamachowej kreacji. Podczas wędrówki staję się bardziej uważna. Inspirują mnie drobne, niemal niedostrzegalne elementy rzeczywistości: fragment luszczącego się tynku, światło padające na ścianę, zaskakująca kompozycja faktur i kolorów. Pracuję pod wpływem wrażeń, staram się oddać ducha miejsca, które ukształtowało mój pomysł na obraz. Usiłuję wydobyć znaczenia ukryte i meandrujące pod powierzchnią tego, co widzialne.

Podobnie jasno i klarownie tłumaczy założenia drugiego cyklu wchodzącego w skład osiągnięcia artystycznego, zatytułowanego „Gry dziecięce” z lat 2018-2019:

To efekt moich refleksji nad przedmiotami codziennego użytku. Próbuję zrozumieć ich paradoksalność – wielość i jednorazowość. Przeraza mnie natłok rzeczy wokół. Jest ich tak dużo, że przestaję je widzieć. Zlewają się w jedną, bezkształtną masę, która unieważnia unikalność każdego z elementów.

Wysoko oceniam rozważania teoretyczne habilitantki. To spostrzeżenia osoby dojrzałej, świadomej zagrożeń płynących z bezrefleksyjnego, konsumpcyjnego stylu życia współczesnego społeczeństwa i nadprodukcji przedmiotów – śmieci. To także refleksja matki doświadczającej procesu wychowania dzieci, które zainspirowały artystkę do powstania cyklu „Gry dziecięce”.

Podsumowując autoreferat opisujący osiągnięcie habilitacyjne dr. Anny Dominiki Waligórskiej uważam, że stanowi on ważny komentarz pomagający zrozumieć i interpretować twórczość habilitantki. To artystka dokonująca swoich wyborów z pełnym przekonaniem. Refleksja intelektualna zawarta w jej pracy jest wysokiej próby. W gruncie rzeczy to postawa romantyczna, a deklaracje zawarte w autokomentarzu ujawniają artystkę budującą swoją tożsamość w oparciu o naturę poznawaną w trakcie inspirowanych nią podróży.

Ocena dołączonego dzieła artystycznego

W skład cyklu „Małe prozy / Mapy krajobrazu” wchodzi prace wykonane w technice akwareli i gwaszu na papierze. To niewielkich rozmiarów kameralne prace w formacie 18x18 cm powstałe w 2016 r. „Małe prozy” – tytuł cyklu jest adekwatny do formatu prac, a przedstawiają one również motywy zaczerpnięte wprost z natury, niekiedy tę naturę interpretujące, a także będące luźnymi interpretacjami motywu mapy, pejzażu czy fragmentu architektury. „Mapy krajobrazu” to również prace kameralne w technice tuszu na papierze, akwareli i gwaszu. Wyróżnia się zdecydowanie formatem (200x200 cm), wykonany w technice akrylu mural „Mapa” zrealizowany w Muzeum Nahim Isaias w Guayaquil w Ekwadorze. Praca powstała w kwietniu 2018 r. i jest monochromatyczną interpretacją motywu mapy. Pozostałe prace cyklu „Mapy krajobrazu” – a jest ich 20 – to luźne impresje na temat podróży. To sceny z życia, inspirowane miejscami – jak myślę – ważnymi dla artystki lub też takimi, które po prostu były częścią jej podróży. „Głuszynek” to wirtuozerski popis operowania techniką akwareli, przedstawiający ognisko płonące nad rozlewiskiem. Praca ta w swoim nastroju skojarzyła mi się z twórczością nagradzanego ostatnio Karola Palczaka. „Rokiet i Dunaj” to świetnie namalowane i uchwycone momenty dziecięcych zabaw nad wodą. Habilitantka umiejętnie buduje nastrój i atmosferę sielankowości dziecięcej bez troski połączonej z pustką i surowością natury. „Samoska”, „Zatom”, „Chorażówka” to pozornie realistycznie uchwycone pejzaże. W tych pracach jest jednak coś więcej niż tylko odtworzenie naturalistyczne motywu zaczerpniętego z natury. Prace te emanują innym klimatem niż fragmentarycznie przywołane wnętrza czy miejskie kadry „Abelova”, „Smokovec”, „Stars”, „Zrenjanin”, „Gvozdar”, „Synagoga”, „Subotica” ...

Myślę, że szczególnie ważnym cyklem wchodzącym w skład osiągnięcia artystycznego zgłoszonego przez habilitantkę są „Gry dziecięce” powstałe w latach 2018-2019,

prezentowane w galerii Gdyńskiego Centrum Filmowego w Gdyni w 2019 r. Te niewielkich rozmiarów prace wykonane w technice olejnej na płótnie, noszą w sobie skumulowane emocje związane z jednej strony z doświadczeniem macierzyństwa, z drugiej zaś z refleksją na temat degradacji znaczenia przedmiotu wynikającej z nadprodukcji towarów oraz mechanizmów rynkowych przyczyniających się do powstawania rzeczy tandetnych i estetycznie bezwartościowych.

Ocena osiągnięcia artystycznego zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt. Lit c ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) dokonana przeze mnie zgodnie z decyzją Rady Doskonałości Naukowej, powierzającej mi funkcję recenzenta w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki pani dr. Annie Dominice Waligórskiej nie byłaby pełna bez poznania całego spektrum jej twórczości. Osiągnięcia artystyczne zgłoszone przez habilitantkę stanowią integralną część jej artystycznej biografii, która doprowadziła ją do momentu, w którym to ubiega się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Chciałbym jednoznacznie stwierdzić, że przedstawiona przez kandydatkę dokumentacja jest przygotowana wzorowo i pozwala dogłębnie zapoznać się z jej działalnością na polu sztuki. Zawiera ona w punkcie 1 informacje o posiadanych dyplomach i stopniach naukowych. W punkcie 2 informuje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach artystycznych. W punkcie 3 znajduję wyczerpująco omawia osiągnięcia, o których mowa w art. 219 ust.1 pkt. 2 Ustawy. Znajdujemy w nim biogram, wykaz aktywności artystycznej, omówienie osiągnięcia artystycznego, dokumentację fotograficzną osiągnięcia artystycznego i dokumentację wystaw, omówienie pozostałych osiągnięć artystycznych, bibliografię, dokumentację fotograficzną pozostałych osiągnięć i dokumentację wystaw, wybrane materiały z wystaw, zaproszenia, plakaty, foldery. W punkcie 4 znajduję informacje na temat wykazywania się istotną aktywnością artystyczną, czyli wykaz publicznych realizacji dzieł artystycznych, wykaz publicznych realizacji dzieł artystycznych zrealizowanych ze studentami Pracowni Malarstwa Ściennego i Witrażu, spis wykładów na zaproszenie zagranicznych uczelni, informacje o projektach artystycznych realizowanych z wybranymi środowiskami pozaartystycznymi, udział w pracach zespołów badawczych oraz publikacjach. W punkcie 5 natomiast przedstawia informacje o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę i sztukę, a w szczególności o pracy i działalności dydaktycznej,

działalności organizacyjnej, realizacji projektów badawczych oraz informację o osiągnięciach popularyzujących sztukę.

Dokumentacja dr. Anny Dominiki Waligórskiej liczy 453 strony i przygotowana jest – jak już wspominałem – wzorowo. Po zapoznaniu się z jej treścią podaną w klarownej i czytelnej formie, recenzję mogę zakończyć jasno sformułowaną i jednoznaczną konkluzją.

Konkluzja

Stwierdzam, że dr Anna Dominika Waligórska jest wszechstronnie przygotowaną artystką i pracownikiem nauki. Osiągnięcia artystyczne i dydaktyczne pani dr. Anny Dominiki Waligórskiej stanowią nie tylko znaczny wkład w samą dyscyplinę, są również ich efektywnym przełożeniem na sferę dydaktyki i upowszechniania kultury oraz kształtowania estetycznych postaw polskiego społeczeństwa. Dorobek habilitantki należy szczególnie wysoko oceniać w aspekcie troski o zachowanie naszej tożsamości kulturowej. Niniejszym stwierdzam, że osiągnięcia artystyczne, twórcze i dydaktyczne dr. Anny Dominiki Waligórskiej w pełni spełniają wymagania stawiane kandydatom do nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Kandydatka spełnia wymagania art. 219 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (dz. U z 2021 poz. 478 ze zm.).

Prof. Tomasz Milanowski